

OCHRANA BIODIVERZITY

Národní program ČSOP

Závěrečná zpráva o projektu

Název projektu:

Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

číslo projektu: **161308**

1. Údaje o organizaci, která projekt realizovala:

název: **EC Meluzína RCAB** číslo registrace MV ČR **: **VSC/1-16504/92R**

adresa sídla **: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

bankovní ústav a číslo účtu **: **Raiffeisen Bank 754594052/5500** IČO **: **49752065**

statutární zástupce **:

jméno: **Ing. Martin Lípa** funkce: **vedoucí regionálního centra**

telefon , fax, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

2. Údaje o osobě zodpovědné za realizaci projektu *)

jméno: **Ing. Martin Lípa**

kontaktní adresa: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

telefon, e-mail, fax (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

3. Údaje o projektu

obsah projektu :

Praktická opatření k prodloužení životnosti stromů na pozemku člena pozemkového spolku Meluzína

stručný popis projektu:

1. Ošetření starých ovocných vysokokmenů genofondové sbírky založené začátkem 40. let 20. století
2. Příprava na pozdější zpřístupnění lokality
3. Kontrolní přeурčení odrůd.

Péče Pozemkového spolku Meluzína o genofondový sad na Chotobuzi v Průhonicích

Cíle projektu:

1. Jednorázovým opatřením prodloužit stromů genofondovém sadu pozemkového spolku Meluzína (zkratka PSM).
2. Připravit lokalitu na pozdější zpřístupnění veřejnosti.
3. Kontrolní přeurenění odrůd

Stručný popis realizace projektu:

V letošním roce došlo ke vstupu nového člena do PSM - Botanického ústavu AV ČR, v. v. i.. K podpis dobrovolné dohody pro lokalitu na Chotobuzi v Průhonicích došlo v dubnu 2013. Dobrovolná dohoda v této lokalitě pokrývá pozemky o rozloze cca 1 – 1.5ha v katastrálním území Průhonice 733971. Konkrétně se jedná o část parcely 972/1 o rozloze 176080 m². Na této části se nachází sbírka odrůd ovocných dřevin založená v roce 1941 formou zalučněných kmenných výsadeb. Vlastníkem pozemku je Botanický ústav AV ČR, v. v. i., Zámek 1, Průhonice, 252 43. Sbírkový sad není v dobrém stavu a Botanický ústav uvítal pomoc s jeho údržbou. Na ploše je k dispozici mnoho desítek odrůd, z nichž některé nejsou zatím zachyceny v žádné jiné genofondové ploše programu ČSOP pro záchranu krajových odrůd. Cílem aktivit pozemkového spolku na této lokalitě je prodloužit životnost stromů a zároveň pomoci s obnovou sbírky – náhradou za stromy, které byly v minulosti vykáceny.

Vlastník plochy již v nedávné minulosti provedl likvidaci přerůstajících náletových dřevin a je schopen vlastními prostředky zabezpečit základní péči o plochu zahrnující pravidelné kosení a úklid biomasy. Stromy, které bylo nutno vykácet v letech 2011 – 2012, vlastními prostředky přemnožil a v současnosti dopěstovává sazenice pro zpětnou výsadbu do sadu. Pomoc ze strany PSM spočívala především v zajištění pracovníků pro rizikovou práci ve výškách. Vzhledem ke špatné statické dlouhodobě neošetřovaných stromů bylo nutné zdravotní řez kombinovat s obvodovými redukcemi. Vlastními silami to bylo pro vlastníka pozemku neřešitelné. Řez stromů zajistil kvalifikovaný arborista Ing. Jan Pospíšil. Část prací na řezu stromů byla vykonána na dobrovolnické bázi.

Na lokalitě je 150-200 pozic pro stromy. V rámci projektu bylo ošetřeno prvních 23, které byly vybrány ve spolupráci se správcem plochy – zástupcem vlastníka. V příštích letech bychom rádi pokračovali v ošetření dalších stromů.

Statické zabezpečení stromů není pouze otázkou prodloužení životnosti stromů ale zároveň i základní podmínkou pro možné zpřístupnění plochy pro veřejnost.

Koncem července byla provedena kontrolní návštěva plochy. Hlavním cílem bylo zjistit plodnost stromů v roce 2013. Bylo zjištěno, že prakticky všechny stromy jsou bez jediného plodu. Z tohoto důvodu nebylo provedeno přeurenění odrůd.

Odborné zázemí projektu

Ing. Zdena Koberová - pracovnice CHKO Železné hory a pomolog

Ing. Stanislav Boček PhD. - profesionální pomolog

Ing. Jan Pospíšil - profesionální arborista

Průběh realizace projektu

duben – podpis dobrovolné dohody

červenec – srpen – kontrolní návštěvy genofondové plochy jabloní a hrušní

- fotodokumentace

říjen – listopad – zimní řez ovocných vysokokmenů

- Zpracování závěrečné zprávy

Rekapitulace výstupů projektu.

1. Ošetření 23 stromů konzervačním řezem.

2. Fotodokumentace stavu lokality.

Závěr

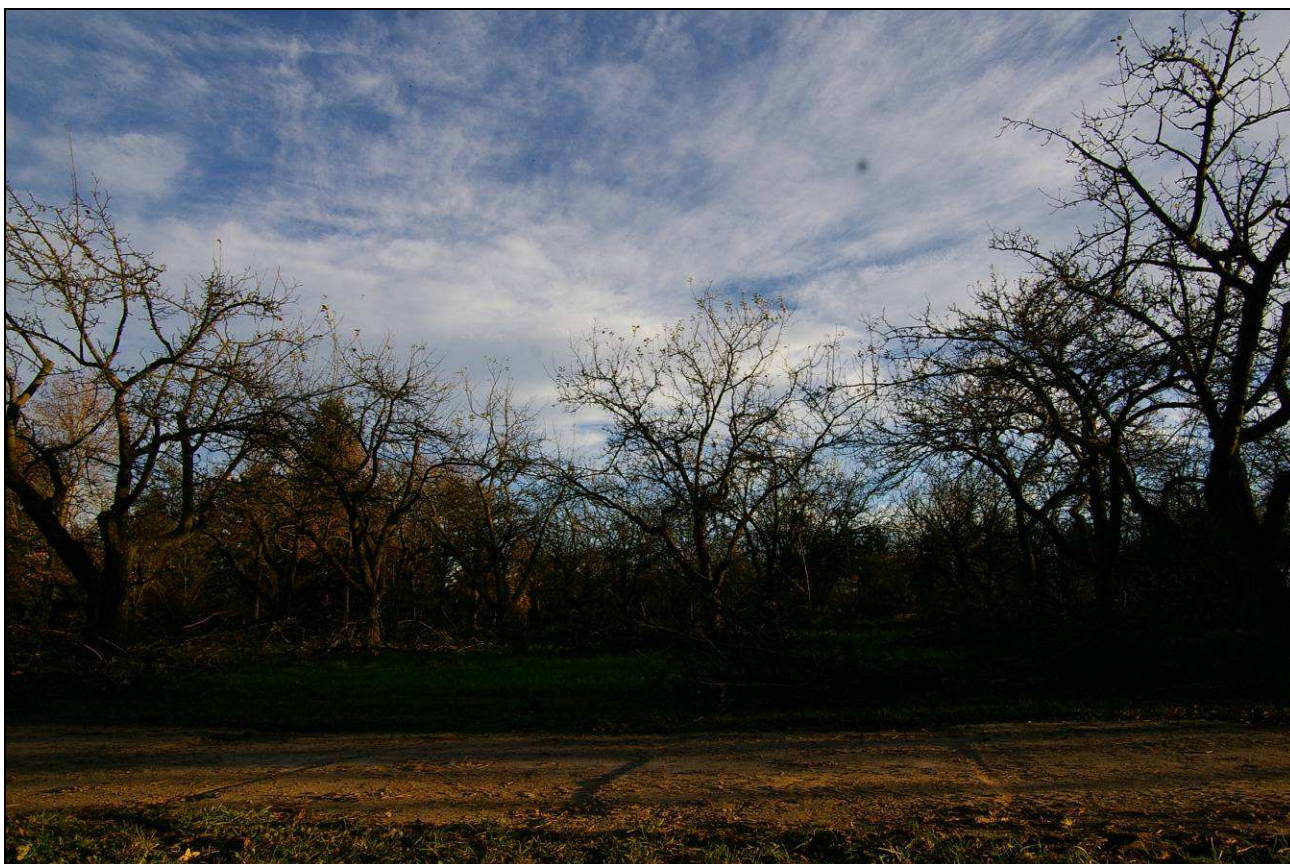
Rok 2013 byl, jak doufáme, vstupním dlouhodobé činnosti na lokalitě.

Předpokládáme a vlastník s tím souhlasí, že genofondový sad bude zpřístupněn k prohlídkám široké veřejnosti. V dalších letech bychom rádi vytvořili terénní informační systém zahrnující krátké popisy jednotlivých přítomných odrůd a celkovou tabuli s krátkou historií genofondové sbírky. Toto stanoviště by bylo potom součástí všech veřejně přístupných prostor v areálu v Průhonících. Důležitou podmínkou pro širší využití těchto ploch je ale statické a zdravotní ošetření stromů.

Ošetřené stromy také obnoví vegetativní růst a stanou se opět vhodným zdrojem roubového materiálu. V současné době je u některých z nich téměř nemožné odebrat rouby díky minimálním přírůstkům letorostů.

Zbytky výsadeb fruticeta jsou místy již hodně řídké. Hrušně zde také silně trpí rží hrušňovou.

Část fruticeta má ještě charakter sadu. Je to část hrušňových a prakticky celé jabloňové výsadby.

V první fázi je nutno proředit přehoustlé koruny stromů a odstranit poškozené větve. Příští rok tyto stromy velmi bujně porostou.

Celkem bylo ošetřeno 23 stromů. V příštích letech je nutno dalším řezem znovu zapěstovat koruny a strom uklidnit tak, aby zbytečně netvořil množství sekundárních výhonů – vlků.